

anere Richtungen hunn och Erfarunge gesammelt, déi mer sollte materabréngen an d'Gesellschaft? Wi-vill Acteuren an der Ekonomie hunn duerch de Lock-down gelidden? Ech wëll just den Horeca-Secteur hei emol nennen. A wa mer eng Evaluatioun maache vun där Period, da soll jidderee kënnen zu Wuert kommen an dee Standpunkt dann och virbréngen, deen eebe säin ass an dee senger Erfahrung entsprécht.

Mir wëssen, datt dat hei elo net ugeholl gëtt, well mer eng aner gemaach hunn. Mee ech mengen, et war eis wichteg ze soen: Éischtens hätte mer gär eng wierklech onofhängeg Aarbecht, an dat ass och ee Krittär, un deem mer dann déi Kommissioun moossen, déi agesat gëtt, ob se wierklech onofhängeg ass, ob se wierklech all Standpunkt da vertritt. A wéi gesot, déi Onofhängegkeet läit eis ganz besonnesch um Härzer.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. Ech mengen, da kënnen mer elo ... Nee, den Här Sven Clement freet nach d'Wuert.

M. Sven Clement (Piraten) | Pardon, Här President. Ech wëll dat doten net onnéideg an d'Längt zéien, mee ech fannen et awer eng ganz speziell Saach, well ech och elo dem Här Kartheiser opmierksam nogelauschtert hunn. An do ass awer e bëssen eng Kontradiktoun hei an där Resolutioun.

Éischtens emol: „de Bureau ze beoptragen, eng vollkommen onofhängeg Ënnersuchungskommission“ ... – eng Ënnersuchungskommission ass zu Lëtzebuerg, ech géif dat elo mol op Franséisch iwwersetzen als eng „Commission d'enquête“, eppes anescht wéi eng Evaluatioun. Dat ass am Gesetz an och verfassungsméisseg ganz kloer gereegelt. Dat gëtt ganz wäitreechend Accésen. An dat ass net eng „simple évaluation“, dat ass da schonn eng Enquête. Do froen ech mech schonn, ob dat iwwerhaupt d'Mandat hei wär. An da misst een dat Mandat och preziséieren.

An dann zweetens: „vollkommen onofhängeg“. Wann d'Chamber déi Kommissioun, wéi och ëmmer ee se da géif ëmbenennen, wann et da just eng Evaluatiounskommission sollt sinn ..., wéi déi politesch onofhängeg sollt sinn, erschénkt mer och net, well natierlech wäeren dann als Éischt emol d'Partei vertruend.

Ech hunn hei d'Gefill, datt par force versicht gëtt, hei e Punkt ze maache bei Leit – an dat huet en, mengen ech, indirekt zouginn –, déi sech, zu Recht oder zu Onrecht, mol méi, mol manner diskriminiéiert gefillt hu während der Pandemie an déi elo kuerz virdun de Walen hei e Stunt électoral nach sollen an der Chamber virgeluecht kréien. Well wann hei wierklech eng Volontéit gewiescht wär – an ech mengen, dat ass jo mat där éischter Motioun gemaach ginn –, fir onofhängeg Experten ze froen, dat ze evaluéieren ... Dat heiten ass inkohärent am Saz, well et kann net gläichzäiteg eng „vollkommen onofhängeg Ënnersuchungskommission“ sinn, déi just eng Evaluatioun mécht. An dofir kënnen mir dat net matstëmmen.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Clement. Da kéime mer elo zum Vott vun der Resolutioun.

Vote sur la résolution 1

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen de Vote par procuration. Mir waarden op den Här Kaes.

(Hilarité)

De Vott ass ofgeschloss.

D'Resolutioun ass mat 6 Jo-Stëmmen géint 54 Nee-Stëmmen ofgeleent.

Résultat définitif après redressement : la résolution 1 est rejetée par 6 voix pour et 53 voix contre.

Ont voté oui : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : Mme Diane Adehm, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Léon Gloden), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

6. 8038 – Proposition de loi modifiant la loi modifiée du 22 août 2003 instituant un médiateur

Mir kommen elo zum nächste Punkt um Ordre du jour, der Proposition de loi 8038 iwwert d'Ersetze vun der Bezeichnung „médiateur“ duerch déi vum „Ombudsman“ an all de Gesetzestexten a Reglementer. Op Proposition vum der Kommissioun gëtt no der Presentatioun vum Rapporteur ouni Diskussioun iwwert d'Proposition de loi ofgestëmmt. An de Rapporteur ass den honorabelen Här Charles Margue. An dee kritt elo direkt d'Wuert.

Rapport de la Commission des Institutions et de la Révision constitutionnelle

M. Charles Margue (déi gréng), rapporteur | Merci villmools. Ech géif jiddwerengem roden, heibannen ze bléiwen, wann en de Vott net wëllt verpassen. Här President, léif Kolleginnen a Kollegen, mir stëmmen dese Gesetzesprojet 8038. Zwou Dispositiounen sinn dodran, déi am Zesummenhang mat der neier Verfassung stinn.

Mir hunn nämlech decidéiert, an der Verfassung den Ombudsman ze verankeren, an domat kann en net einfach per Gesetz erëm ofgeschaaft ginn. Mir hunn eeben an d'Verfassung geschriwwen, dass den Ombudsman och elo „Ombudsman“ heescht an net wéi bis elo am Ausféierungsgesetz „médiateur“. An dat ass gutt esou, net just weinst der Kohärenz vun eisen Texten, mee och, fir kloer eng méiglech Verwiesslung aus dem Wee ze raumen, vu d'Fonctionne vum Ombudsman an deene villfältege Rolle vun engem Mediateur. Déi sinn anerer.

Den zweete Punkt ass dee vum Walmodus vum Ombudsman, dee mir als Chamber jo wielen an deen da vum Grand-Duc genannt gëtt. An der Verfassung ass de Walmodus elo ageschriwwen. Deemno huele mer dee Passus aus dem Gesetz vum Ombudsman eraus. Pour mémoire: Mir wielen den Ombudsman an engem geheime Vott, wou eng qualifizéiert Majoritéit néideg ass a keng Procuratioun erlaabt ass. Voilà zum Inhalt.

Déi véier Corapporteren haten dës Proposition de loi de 24. Juni (veuillez lire: den 29. Juni) zejoert deposéiert.

De Staatsrot huet och kuerz a bündeg positiv aviséiert den 29. November. Dat war och deen eenzegen Avis. Als Institutiounskommissioun hu mer eis de 14. Mäerz eng éischte Kéier mat der Propos beschäftegt an de Rapporteur genannt, an de Rapport hu mer dunn den 20. Mäerz unanime ugeholl.

Den Text trëtt dee selwechten Dag a Kraaft wéi d'Kapitel IV vun der neier Verfassung iwwert d'Chamber.

Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren a mer kënnen direkt zum Vott iwwergoen.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | An ech soen dem Här Rapporteur Charles Margue villmools Merci.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert d'Proposition de loi 8038. Den Text steet am Document parlementaire 8038².

Vote sur l'ensemble de la proposition de loi 8038 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir kommen elo zu de Votes par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

D'Proposition de loi ass mat 59 Jo-Stëmmen bei kenger Nee-Stëmm a bei kenger Abstentioun ugeholl.

Ont voté oui : Mme Diane Adehm, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Félix Eischen), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusti Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

7. 8164 – Projet de loi portant modification de la loi du 30 novembre 2022 relative à la concurrence en vue de la mise en œuvre du règlement (UE) 2022/1925 du Parlement européen et du Conseil du 14 septembre 2022 relatif aux marchés contestables et équitables dans le secteur numérique et modifiant les directives (UE) 2019/1937 et (UE) 2020/1828 (règlement sur les marchés numériques) et du

règlement (UE) 2022/2560 du Parlement européen et du Conseil du 14 décembre 2022 relatif aux subventions étrangères faussant le marché intérieur

Mir kommen elo zum Projet de loi 8164 iwwert d'Ëmsetzung vun europäesche Reglementer am Kader vum Bannemaart. An d'Wuert huet elo d'Madamm Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honnabel Madamm Lydia Mutsch. Madamm Mutsch, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Économie, de la Protection des consommateurs et de l'Espace

Mme Lydia Mutsch (LSAP), rapportrice | Merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, mat dësem Projet de loi ergänze mer nach emol d'Gesetz iwwert d'Konkurrenz, dat mer am November d'lescht Joer gestëmmt haten.

Konkreet geet et hei ëm zwee EU-Reglementer, déi an dat nationaalt Gesetz transposéiert musse ginn. An deem Sënn gouf dem Projet de loi och en Tableau fir weider Explikatiounen bäigeluecht.

Dat éischt EU-Reglement ass och bekannt als den „Digital Markets Act“. Hei geet et drëms, den digitale Marché an domat och den Internet méi ze reguléieren, mam Zil, de Wettbewerb méi fair ze maachen. Konkreet ginn heimat just déi ganz grouss Acteuren viséiert, déi sougenannt „Gatekeepers“, déi den digitale Marché aktuell dominéieren. Domat si Konzerne wéi Facebook, Google oder Amazon gemengt, spréchen Acteuren, déi iwwer 45 Milliounen Benotzer hunn an e Chiffre d'affaires vun op d'mannst 7,5 Milliarden Euro maachen.

D'Gatekeepers steieren de Marché duerch hir dominant Positioun, an domat huet d'Konkurrenz et immens schwéier. Den Digital Markets Act wëll de faire Wettbewerb stäerken. Duerch déi nei Mesuren dierfen d'Gatekeepers zum Beispill net méi hir eege Produite prioriséieren, d'Daten aus ënnerschiddleche Servicer musse kënnen zesummegefuert ginn an d'Datentransparenz soll verbessert ginn. Do derneft muss een och d'Méiglechkeet kréien, virinstalléiert Appen oder Softwaren ze desinstalléieren. Fir weider Detailler verweisen ech op d'EU-Reglement 2022/2560, wou een alles kann noliessen, wat een nach méi interesséiert.

Beim zweeten EU-Reglement geet et drëms, de faire Wettbewerb op EU-Niveau ze stäerken, andeems besser kontrolléiert gëtt, wann Entreprisën vu Subventiounen a Milliounenhéicht aus Drëttstaate profitéieren. Esou soll de Bannemaart vun der EU och besser virun Drëttstaate geschützt ginn. An och hei verweisen ech fir weider Detailler op de Reglement, deem dat méi am Detail ausféiert, an deem huet d'Nummer 2022/2560.

De Projet de loi gesäit an engems vir, déi kompetent Lëtzebuurger Autoritéit ze designéieren, déi d'Kontroll vun den neie Reglementer maache soll. An déi ass eis nach ganz gutt an Erënnung, well domadder hu mer eis jo am leschte Joer vill beschäftegt. An dat ass natierlech d'Autorité de concurrence, déi mat deem leschte Gesetz gestärkt ginn ass.

Deen eenzeg Avis, deem der Kommissioun virlouch, ass dee vum Staatsrot, dee keng negativ Observatiounen zum Fong vum Text gemaach huet.

Ech verweisen och hei fir méi Detailler op mäi schrëftleche Rapport, ginn domadder den Accord vun der LSAP-Fraktioun a soe Merci fir d'Opmierksamkeet.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | An ech soen der Madamm Rapportrice Lydia Mutsch villmools Merci fir hire Rapport a ginn d'Wuert un den éischten ageschriwwene Riedner, an dat ass den Här Léon Gloden.

Discussion générale

M. Léon Gloden (CSV) | Merci, Här President. Ech soen der Rapportrice Merci fir hire mëndlechen a schrëftleche Rapport a ginn den Accord vun der CSV-Fraktioun.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Gloden. An d'Wuert geet elo un den Här Guy Arendt.

M. Guy Arendt (DP) | Merci, Här President. Ech géif och der Rapportrice e grouss Merci soe fir hire schrëftlechen an hire mëndleche Rapport. Ech schlësse mech dem Léon Gloden un a ginn och den Accord vun der DP-Fraktioun fir dëse Projet de loi.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Arendt. An elo wier et un der Madamm Semiray Ahmedova.

Mme Semiray Ahmedova (déi gréng) | Merci fir d'Wuert, Här President. Ech soen och direkt e grouss Merci un d'Rapportrice, d'Madamm Lydia Mutsch. An ech hunn näischt bäizefügen. Ech mengen, et ass schonn alles gesot ginn. Et ass déi zweet Kéier, wou mer an déi Richtung ginn. Dofir profitéieren ech, fir direkt den Accord vun eiser grénger Fraktioun zu dësem Gesetzesprojet ze ginn. Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Ahmedova. An da wier et um honorabelen Här Fernand Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Merci, Här President. Och vun eis aus e Merci un d'Madamm Mutsch. Si war esou iwwerzeegend, dat mer dat gär matstëmme.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, als éischt emol e grouss Merci un d'Rapportrice, d'Madamm Mutsch, fir de mëndlechen a schrëftleche Rapport, deem u sech jo erkläert, dat hei de Kader fir zwee EU-Reglementer am Land soll ëmgesat ginn, eng Kéier d'Direktiv fir d'Kontroll vun de sougenannte „Gatekeepers“ um Internet an eng Kéier zum Thema „Kontroll vun auslänneschen Investissementer“. A béide Fäll geet et drëms, der Autorité de concurrence d'Mëttel an d'Rechter ze ginn, fir d'Anhale vun dësen Dispositiounen ze kontrolléieren.

Ech wëll op dëser Plaz awer just kuerz den Digital Markets Act – oder kuerz gesot: den DMA – uschwätzen. Mir Piraten begrëssen, dat heimat méi fir User gemaach gëtt an déi onbegrenzt Muecht, déi verschidde Big Player sech opgebaut hunn, agegrenzt gëtt. De fräie Choix um Internet muss geschützt ginn. Eis si Sichmaschinen, déi Contenu op Basis vu Bezuelung pushen, en Dar am An, an dat dat elo endlech kloer muss markéiert ginn, ass immens wichteg.

A wien an deene leschte Wochen a Méint op groussen Hotelsplattformen gesicht huet, mierkt, dat dat och ukënn, andeem mëttlerweil kloer indiquéiert muss ginn: „D'Uerdnung oder d'Reiefolleg vun de Resultater kann duerch Bezuelung manipuliert sinn.“ An ech mengen, dat dat ville Leit virdrun net bewosst war. An dat dat elo kloer gekennzeechent gëtt, ass e wichtige Schrëtt och en vue vun Konsumenteschutz.

Och d'Aschränke vun der Interoperabilitéit, déi absichtlech opgebaut gëtt, fir d'Leit bei deenen eegene Produiten ze halen, muss endlech ophalen. Dat war och eng grouss Fuerderung vun eise Kolleegen am

Europaparlament. Dofir hunn eis Kolleegen dann och den DMA um Enn am Europaparlament ënnerstëtzt.

An och wa beim DSA nach ëmmer keng zefriddestellend Léisung fonnt goufen, war den DMA e wichtige Schrëtt fir de Konsumenteschutz. An ech mengen, d'Madamm Mutsch huet virdrun ee Beispill gesot, dat ee kann Appen desinstalléieren, déi am Virfeld installéiert waren.

U sech hate mer an Europa geduecht, dat dat mat der Entscheidung Europäesch Kommissioun géint Microsoft wéinst dem Internet Explorer schonn entscheet wär. An du koumen aner nei Big Player, déi deemools nach ganz kleng waren an déi haut maartdominant si mat Smartphonen an déi genau dat net méi erlaabt hunn an déi genau déi nämmeleche maartdominant Positioun haut ageholl hu wéi deemools Microsoft. An dofir ass et wichteg, dat deen Digital Markets Act net nëmme als Reglement, dat direkt applikabel ass, Zänn huet, mee dat mer och den Autoritéiten, déi dee Reglement sollen zu Lëtzebuerg ëmsetzen, déi néideg Zänn ginn an, wann et muss sinn, hinnen och de Maulkuerf kënnen ausdoen. An dofir stëmme mir dëst Gesetz mat.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Wirtschaftsminister Franz Fayot.

Prise de position du Gouvernement

M. Franz Fayot, Ministre de l'Économie | Jo, merci, Här President. Och fir d'éischt emol e Merci un d'Lydia Mutsch, d'Rapportrice vun dësem Projet de loi. An ech freeë mech iwwert déi ganz breet Zoustëmmung hei am Parlament zu dësem Projet. Et ass e Projet, iwwert dee mer elo net esou vill geschwat hunn, mee et ass e ganz wichtegen, well hei geet et ëm zwee Reglementer, déi am Fong am Kär allen zwee mat fairer Konkurrenz um europäesche Bannemaart ze dinn hunn, fairer Konkurrenz fir eis Betriber, awer och fir d'europäesch Konsumenten an d'Leit an Europa.

An deem enge Fall ass et den Digital Markets Act, wou effektiv d'Gatekeepers, ganz grouss Plattformen, verschidde Reegelen operluecht kréie géint onfair Praktiken online.

An an deem zweete geet et drëm, u sech Subventiounen vun auslänneschen Drëttstaaten-Entrepriseën duerch hir Filialen an Europa ze ënnerbannen, well och doduerch eng onfair Kompetitioun an Europa kënn.

Mee mir wäerten elo ganz geschwënn iwwert d'Ekonomie hei zu Lëtzebuerg schwätzen. An dat heiten huet och domadder ze dinn, iwwer e Level-Playingfield an Europa e lautere Wettbewerb fir eis Betriber méiglech ze maachen. Dat heiten ass e Beräich an zwee Fäll, wou Europa Reegele setzt, wou Europa d'Standarde setzt – weltwäit déi eenzeg Regioun, déi dat mécht –, souwuel um Internet wéi och eebe fir sécherstellen, dass eis Entreprisën sech an där internationaler Kompetitioun, an där mer dra sinn, mat deene selwechte Waffe schloen, wéi dat international de Fall ass.

Duerfir hei e ganz, ganz wichtige Projet, mat deem mer, wéi gesot, déi zwee Reglementer hei zu Lëtzebuerg ëmsetzen, doduerch dass d'Autorité de concurrence als Ulafstell fir d'Europäesch Kommissioun, déi hei den zoustännegen Regulateur ass, confirméiert gëtt. Duerfir merci fir d'Zoustëmmung vum Parlament.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Wirtschaftsminister Franz Fayot. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8164. Den Text steet am Document parlementaire 8164².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8164 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg uegholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Octavie Modert), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

8. Interpellation de M. Laurent Mosar au sujet des perspectives de développement de l'économie luxembourgeoise

Fir ofzeschlësse komme mer elo zur Interpellatioun vum Här Laurent Mosar iwwert d'Perspektive vun der nationaler Wirtschaft. Déi gemeinsam Riedezäit ass nom Modell 2 festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här André Bauler, d'Madamm Francine Closener, den Här Charles Margue, den Här Fernand Kartheiser, d'Madamm Myriam Cecchetti an den Här Sven Clement. An d'Wuert huet elo den Auteur vun der Interpellatioun, den honorabelen Här Laurent Mosar. Här Mosar, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

M. Laurent Mosar (CSV), interpellateur | Här President, léif Kollegeinnen a Kollegen: „E Geschäft, dat nëmme Suen abréngt, ass e schlecht Geschäft“, dat sot emol eng Kéier dee groussen amerikaneschen Industriellen Henry Ford. Dat selwecht gëllt och fir eis Wirtschaft, iwwert déi mer de Mëtten hei an der Chamber diskutéieren. Well wa mer iwwer Wirtschaft schwätzen, da schwätze mer virun allem iwwer eis Gesellschaft, iwwer eise Wirtschafts- a Sozialmodell an iwwer eis Demokratie, a virun allem iwwert dat Wichtegst, wat all dës Kategorië matenee verbënnt, nämlech de Mënsch an all sengen Dimensiounen: Bierger, Wieler, Familjemënsch, Steierzueler, Konsument, Aarbechter, Employé oder Beamten oder

Patron. Well d'Wirtschaft ass fir d'alleréischte fir de Mënsch do, an net ëmgedréit!

Une voix | Très bien!

M. Laurent Mosar (CSV), interpellateur | Si ass kee Selbstzweck. Si déngt dem Mënsch, grad wéi och de Staat dat ze maachen huet. A si déngt och där klengster an där gréisster mënschlecher Communautéit: der Famill an der Staatsgemeinschaft. Hei schwätze mer vum Allgemengwuel, deem och all Wirtschaft ze déngen huet, mat Produkter, fir d'Besoin vum Alldag ze erfëllen, awer och mat gudden Aarbechtsplazen, déi mat engem gerechte Loun bezuelt ginn an iwwerengens och mat engem gerechte Profitt, well dat ass de Loun vum Entrepreneur. An dat Ganzt an engem Wirtschafts- a Sozialmodell, deem zanter de 50er-Joren eng absolutt Successstory ass an deem iwwerengens vu Chrëschtendemokraten fir d'éischt erduecht an ëmgesat ginn ass: déi sougenannt „sozial Maartwirtschaft“, déi een haut och muss weiderentwéckelen an nohalteg ausweiten.

Jo, de Maart mat senger Offer an Demande bleift d'Häerzstéck vun enger Wirtschaft. Awer de Maart brauch och eng politesch-eethesch Rumm. An hei gëtt e sozial an och ëmweltméisseg an e Kader gesat, bei deem déi beschmëglech Kombinatioun erauskennt: an enger Effizienzkombinatioun vu Fräiheet a Gerechtegkeet, Subsidiariteit a Solidariteit, Eegentum a Solidariteit.

Dës nohalteg sozial Maartwirtschaft ass och de Kär vum Lëtzebuurger Sozialmodell an domadder och vum Lëtzebuurger Wirtschafts- a Gesellschaftsmodell, an deem sech op där enger Säit Leeschtung lounen muss an Eegentum awer och verpflichtet, well fir d'CSV widerspréche sech Wirtschaft a Soziales, Ekonomie an Ekologie net. Am Géigendeel: Si bedéngen een deen aneren a si funktionéieren just zesummen. Fir e staarke Sozialstaat brauche mir eng staark Wirtschaft. A fir eng staark Wirtschaft brauche mir e staarke Sozialstaat, also eng Wirtschaft fir d'Leit, awer och eng Wirtschaft, déi de Leit an de Mënschen eppes zoutraut an hinnen och erëm Loscht mécht, fir wirtschaftlech aktiv ze ginn. Duerfir ass et och falsch, Kapitalismus a sozial Maartwirtschaft einfach op dee selwechten Niveau ze setzen.

Well wéi hu viru Kuerzem d'Kollege Friedrich Merz a Carsten Linnemann vun der CDU an Däitschland an der Zäitschrëft „FOCUS“ geschriwwen? Ech zitieren: „Die Soziale Marktwirtschaft ist und bleibt der beste ökonomische und gesellschaftspolitische Ordnungsrahmen für unser Land. Sie hat uns historischen Wohlstand, soziale Teilhabe und politische Stabilität beschert. Weil sie auf Kreativität und Leistungswillen der Menschen gesetzt hat“.

A genee dat wëll ech och haut mat dëser Interpellatioun am Numm vu menger Fraktioun maachen: op d'Kreativiteit an de Leeschtungswëlle vun eise Lëtzebuurger Entrepreneur an Entreprisë setzen, an och vun alle Leit, déi an dësen Entreprisë schaffen.

(M. Mars Di Bartolomeo prend la présidence.)

Well just mat performanten, sozialen an och nohaltege Betriber packe mir als Land, awer och als Leit déi grouss Erausforderunge vun der Zukunft. Just esou erhale mir och eise Wuelfstand oprecht. Just esou hale mir och eis sozial Participatioun héich. Just esou behale mir och politesch Stabilitéit. A just esou behale mir och e Land, an deem seng Leit fräi a fair, gutt a solidaresch kënnen zesummeliewen. An dat och erëm mat Optimismus, Zouversicht a Loscht op muer, well si nei Verantwortung iwwerhuelen.

Jo, mir müssen och erëm méi un eis selwer gleewen an eis d'Zukunft erëm zoutrauen, ouni de Mënsch

oder de Betrib politesch auszebremse, nom bekannte Motto: „Trau dech!“ Mee da muss och eppes nokommen! A mir dierfen eis Wirtschaft net mat eidele Marketingspräich am Rees stoe loosse. Mir müsse se – gradewéi d'Leit och – vill méi entlaaschten, mat manner Bürokratie a mat méi Mutt an Technologieoppenheet.

Dës gesot, Här President, kommen ech, wéi Der mierkt, elo bei déi méi praktesch Aspekter vun eiser Wirtschaft. Et war mer allerdéngs am Ufank ganz wichteg, dës Debatt och an de Kader vun der sozialer Maartwirtschaft ze stellen.

Här President, ech wëll mech haut a mengen Ausféierung mat deene konkreeten Erausforderungen auserneeetzen, mat deenen déi verschidde Secteure vun eiser Wirtschaft konfrontéiert sinn. An ech wäert mech do haaptsächlech mat véier grouss Kapitele beschäftegen: fir d'éischt mat der Finanzplaz, duerno mat eiser Industrie, da mat de klengen a mëttlere Betriber a schlussendlech da mat engem Punkt, deem a sech déi dräi Secteure betrëfft, nämlech der Talentattraktioun, wou mer wëssen, datt all Secteuren am Moment extreem vill Problemer hunn, qualifizéiert Personal ze fannen.

Ech wäert och an deem Kontext eng ganz Rei vu konkreete Virschléi maachen, wéi mir och als CSV eis kënnen virstellen, wéi een an Zukunft – an dat dann natierlech och no den nächste Walen, wann een an d'Verantwortung kennt – op déi ganz vill Erausforderungen, déi sech eiser Wirtschaft stellen, ka reagieren.

Ech wäert och do zéng Motiounen deposéieren. Ech wäert déi och mateneen hei deposéieren, well ech am Laf vu mengen Ausféierungen déi Propositionen, déi sech an deene Motiounen erëmfannen, dann och, wéi gesot, wäert herno resüméieren.

Ech wäert also haut net iwwert d'Strategie 2050 schwätzen, déi awer en extreem wichtige Sujet beréiert, nämlech dee vun eise Wuesstum an eise Land, deem een natierlech net kann dekonnectéiert gesi vun der Zukunft vun enger Wirtschaft. Et mécht also sécherlech Sënn, an duerfir begrësse mir och, datt d'Regierung an deem zoustännge Ministère sech Gedanken maachen, wéi eng Strategie 2050 kann ausgesi fir eis Wirtschaft. Mee et schéngt jo esou ze sinn – an dat huet den zoustännge Minister eis an der Kommissioun explizéiert –, datt déi Aarbechten nach net ganz ofgeschloss sinn. Duerfir sinn ech och der Meenung gewiescht, datt et also haut net ganz vill Sënn mécht, iwwer eng Strategie ze diskutéieren, déi nach net ofgeschloss ass.

Ech sinn iwwerzeegt, datt mer, wann d'Regierung hir definitiv Konklusiounen dann hei och der Chamber wäert presentéieren, sécherlech och eng Kéier am Kader vun enger Debatt iwwert déi Strategie 2050 eis kënnen hei an der Chamber auserneeetzen. Loosst mech awer trotzdem zu där Strategie zwou Remarque maachen:

Fir d'alleréischte: Muncher hei an deem Haus kënnen sech nach dorun erënneren, datt de viregte Wirtschaftsminister Étienne Schneider 2014 respektiv 2015 (veuillez lire: 2016 respektiv 2017) mat vill Tammtamt, mat villen Trommen an Trompetten deemools déi sougenannt Rifkin-Etüd virgestallt hat. Muncher vun eis waren deemools am Neien Theater derbäi, wéi mer do mat ganz vill Glamour virgestallt kritt hunn, mat Presenz vum Här Rifkin, wéi dat digitalt Lëtzebuerg da soll ausgesinn.

(Interruption)

Leider Gottes hu mer net méi vill héiere vun där Rifkin-Etüd an et schéngt dann esou ze sinn, datt den